

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 11.12.2007
COM(2007) 803 galīgā redakcija
II DAĻA

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPADOMEI

**Stratēģiskais ziņojums par Lisabonas izaugsmes un nodarbinātības atjaunoto stratēģiju
– jaunā cikla uzsākšana (2008.-2010. g.)**

Pārmaiņu tempa saglabāšana

Valsts reformu programmas novērtējums

Statistikas pielikums valstu nodaļām – paskaidrojumi

Statistikas pielikumā ir 14 atlasīti strukturāli rādītāji, kas iegūti no Eiropas statistikas sistēmas, pēc iespējas norādot sadalījumu pa dzimumiem.

Pilna strukturālo rādītāju datubāze, ieskaitot datus un metadatus, kas attiecas uz ES dalībvalstīm, pievienotās dalībvalstīm un kandidātvalstīm, ASV, Japānu un EBTA valstīm, ir publiski pieejama Statistikas biroja strukturālo rādītāju tīmekļa vietnē: <http://ec.europa.eu/eurostat/structuralindicators>. Par katru ES dalībvalsti visi 14 rādītāji ir doti vienā tabulā un divās diagrammās.

Atlasītie 14 rādītāji

<i>IKP uz 1 iedzīvotāju PSL</i>	Iekšzemes kopprodukts (IKP), kas izteikts ar pirktspējas līmeni (PSL) (EU-27 = 100)
<i>Darba ražīgums uz vienu nodarbināto</i>	Iekšzemes kopprodukts (IKP), kas izteikts ar pirktspējas līmeni (PSL) uz vienu nodarbināto, attiecībā uz ES-27 (ES-27 = 100)
<i>Nodarbinātības līmenis*</i>	Nodarbinātie vecumā no 15 līdz 64 gadiem kā tās pašas vecuma grupas kopējā iedzīvotāju skaita daļa
<i>Nodarbinātības līmenis vecāku darbinieku vidū*</i>	Nodarbinātie vecumā no 55 līdz 64 gadiem kā tās pašas vecuma grupas kopējā iedzīvotāju skaita daļa
<i>Iekšzemes kopējie izdevumi pētniecībai un tehnoloģiju izstrādei (GERD)</i>	Iekšzemes kopējie izdevumi pētniecībai un tehnoloģiju izstrādei procentos no IKP
<i>Jauniešu izglītības līmenis*</i>	Iedzīvotāju procentuālais daudzums vecumā no 20 līdz 24 gadiem, kas pabeiguši vismaz vidusskolu
<i>Salīdzinošie cenu līmeņi</i>	Salīdzinošie cenu līmeņi privāto mājsaimniecību galīgajam patēriņam, ieskaitot netiešos nodokļus (ES-27 = 100)
<i>Uzņēmējdarbības investīcijas</i>	Privātā sektora bruto ieguldījumi pamatkapitālā procentos no IKP
<i>Nabadzības riska līmenis pēc sociālajiem pabalstiem*</i>	Cilvēku skaits ar izmantojamiem ienākumiem zem nabadzības riska sliekšņa, kas ir noteikts 60 % no valstī vidējā izmantojamā ienākuma
<i>Nodarbinātības līmeņa</i>	Nodarbinātības līmeņa sadalījuma pa reģioniem

<i>sadalījums pa reģioniem*</i>	(NUTS 2 līmenī) variāciju koeficients valstīs
<i>Ilgstoša bezdarba līmenis*</i>	Ilgstoši (12 mēneši un vairāk) bez darba esošu personu daudzums procentos no kopējā aktīvo iedzīvotāju skaita
<i>Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu kopējā emisija</i>	Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu kopējās emisijas indekss un mērķi atbilstoši Kioto protokolam / ES Padomes lēmumam par 2008.–2012. gadu (faktiski bāzes gadā = 100).
<i>Ekonomikas enerģijas intensitāte</i>	Iekšzemes bruto enerģijas patēriņš, dalīts ar IKP (pie nemainīgām cenām 1995=100), ko mēra naftas ekvivalenta kilogramos uz 1000 EUR
<i>Kravas transporta apjoms attiecībā pret IKP</i>	Iekšzemes kravas transporta apjoms attiecībā pret IKP, mērvienība tonnkilometros / IKP (nemainīgas cenas; 1995 = 100)

*Rādītāji sadalīti pa dzimumiem

Tabula

Dati par katru valsti ir no 2000., 2003. līdz 2006. gadam šai valstij un ES-27 vidējais. Datu tabulās izmantoti šādi apzīmējumi:

- b pārtraukta sērija; f prognoze;
e aplēses; : nav pieejams;
p pagaidu vērtība; - Neattiecas

Diagrammas

Šie 14 rādītāji ir parādīti divās tabulās, kurās salīdzina esošo vērtību ar ES-27 vērtību¹, ilustrējot, kurās jomās katrai dalībvalstij ir labāks vai sliktāks sniegums nekā Eiropā vidēji.

„Nabadzības riska” rādītājs mēra relatīvo nabadzību konkrētā valstī, un ES-27 vidējo aprēķina kā atsevišķu valstu vērtību vidējo ar iedzīvotāju skaitu svērto lielumu. Valstu vērtību salīdzinājums ar ES-27 vidējo tādēļ var būt grūti izskaidrojams un var radīt citādu rezultātu nekā tad, ja nabadzības riska sliekšni aprēķinātu, izmantojot kopīgu atskaites sliekšni. Par 2005. gadu visās dalībvalstīs, pārejot uz datu sagatavošanu atbilstoši jaunajai *EU-SILC* regulai, rādītāji tika iegūti no valstu avotiem, kuri nebija pilnībā harmonizēti. Rādītājus apstrādā, izmantojot ienākumu definīciju, kas līdz 2007. gadam neietver aprēķinātos ienākumus no īres un hipotēkas procentu maksājumiem.

Atspoguļošanai diagrammās indikatori ir sadalīti divās grupās:

- pirmā diagramma – rādītāji, kuru pieaugoša vērtība iezīmē pozitīvu tendenci, t.i., kur rādītāja vērtība virs 100, salīdzinot ar ES-27, ir relatīvi labs sniegums;

¹ Vērtības tabulā = valstī esošā vērtība / ES-27 esošā vērtība * 100

- otrā diagramma – rādītāji, kuru samazinošās vērtības iezīmē pozitīvu tendenci, t.i., kur rādītāja vērtība zem 100, salīdzinot ar ES-27, ir relatīvi labs sniegums.

Diagrammās parādīti arī divi centrālie ES mērķi līdz 2010. gadam sasniegt 3 % izdevumiem pētniecībai un tehnoloģiju izstrādei un vispārējo nodarbinātības līmeni 70 %. Tāpat kā rādītājus salīdzina ar ES vērtību, mērķi ir pārvērti par koeficientu, kas salīdzina ES mērķi ar patieso ES-27 vērtību 2006. gadā (vai pēdējā gadā, par kuru ir pieejami dati).

Datu avoti

Visi rādītāji iegūti no Statistikas biroja datu bāzes 2007. gada 19. novembrī. Visos gadījumos informācijas avots ir Statistikas birojs, izņemot datus par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju (Eiropas Vides aģentūra un Eiropas Gaisa un klimata pārmaiņu tematiskais centrs) un iekšzemes kopējiem izdevumiem pētniecībai un tehnoloģiju izstrādei (Statistikas birojs un ESAO).

Eiropadome aicina dalībvalstis uzstādīt savus valsts mērķus par nodarbinātības līmeni un iekšzemes kopējiem izdevumiem pētniecībai un izstrādei kā IKP daļu. Norādītie valstu mērķi ir mērķi, kas atbilst šim aicinājumam, un tie ir ņemti no attiecīgajām valstu reformu programmām.

Saīsinājumu atšifrējums

ES-27: Eiropas Savienība (27 dalībvalstu sastāvā)

Euro zona: Euro zona (13 valstis par visiem gadiem)

Latvija

1. Trīs gadu laikā līdz 2006. gadam Latvijas reālais IKP vidēji palielinājās par 10,4 % gadā. Paredzams, ka 2007. gada izaugsmes rādītāji būs līdzīgi. Lai gan 2006. gadā bija vērojams neliels budžeta deficīts, 2007. gadā ir paredzams tā mērens pārpalikums, turklāt prognozes liecina par lielāku pārpalikumu 2008.-2010. gadā. Tomēr izaugsmi galvenokārt sekmēja straujais kredītu apjoma pieaugums privātajā patēriņā un ieguldījumi mājokļos. Tā kā ekonomikas piedāvājuma puse nespēja pienācīgi reaģēt, ārējā nestabilitāte ir sasniegusi ļoti augstu līmeni. Strauji pieaug nodarbinātības līmenis (no 63,3 % 2005. gadā līdz 66,3 % 2006. gadā), un bezdarba līmenis samazinās (no 8,9 % 2005. gadā līdz 6,8 % 2006. gadā). Stāvoklis saistībā ar darbaspēka trūkumu, ko pasliktināja ievērojamā emigrācija, ir sekmējis algas un cenu spirāles veidošanos; tādējādi algas pieaugums, kas kļuva arvien straujāks, pārsniedza produktivitātes kāpumu; inflācija ir pieaugusi līdz ļoti augstam līmenim. No 2007. gada vidus vietējā patēriņa un mājokļu tirgus attīstības gaita ir sākusi nedaudz palēnināties, tomēr šis palēninājums nebija pietiekams, lai novērstu negatīvos riskus vidēja termiņa prognozēm.
2. Tādējādi galvenais ekonomikas politikas uzdevums ir nodrošināt makroekonomikas stabilitāti, ņemot vērā pastāvīgo inflācijas spiedienu un ļoti lielo ārējo deficītu, kā arī pārveidot tautsaimniecību, lai pārtrauktu ekonomisko atkarību no darbietilpīgām precēm ar zemu tehnoloģiju līmeni. Ekonomikas politikā ir vienlaikus jāattīsta fiskālā saliedētība, lai apturētu pieprasījuma spiedienu, jārisina saspringtais stāvoklis darba tirgū un būtiski jāuzlabo ražīguma pieaugums.

IDAĻA: VISPĀRĒJS NOVĒRTĒJUMS

3. Kopumā Latvija ir guvusi nelielus panākumus attiecībā uz savas valsts reformu programmas (VRP) īstenošanu visā 2005.-2007. g. laikposmā, gan atsevišķi pagājušajā gadā. Reformas kopumā tiek īstenotas, tomēr īstenošanas gaitu varētu paātrināt.
4. Nelieli panākumi ir gūti, reaģējot uz trim valstij īpaši paredzētajiem ieteikumiem, kurus pieņēma Padome. Attiecībā uz ekonomikas un budžeta ilgtspējības nodrošināšanu valdības plāns inflācijas novēršanai, kuru pieņēma 2007. gada martā, sāk sniegt pirmos rezultātus, samazinot pārmērīgi lielo pieprasījumu, tomēr, lai nodrošinātu pienācīgu risinājumu šai problēmai, ir nepieciešams lielāks darbs. Latvija ir guvusi nelielus panākumus saistībā ar pētniecības un jauninājumu politikas reformu īstenošanu un centieniem palielināt darbaspēka pieejamību. Tomēr joprojām pastāvošie trūkumi darba tirgū rada iemeslu bažām, un mūžizglītības stratēģijas īstenošanai un izglītības un mācību uzlabošanai ir jāvelta lielākas pūles.
5. Attiecībā uz citām jomām, uz kurām, kā atzina Padome, Latvijai ir jākoncentrējas, ir izveidots vienots kontaktpunkts administratīvo formalitāšu kārtošana, kas ir saistītas ar pirmo darbinieku pieņemšanu darbā, un ir gūti apmierinoši rezultāti uzņēmējdarbībā iesaistīto personu izglītības veicināšanā. Aktīva darba tirgus politikas virzienu jomā un attiecībā uz bērnu aprūpes pieejamību ir gūti nelieli panākumi.

6. Komisijas 2006. gada ikgadējā progresa ziņojumā ir secināts, ka Latvija ir guvusi pieticīgus panākumus 2006. gada Eiropadomes pavasara sanāksmē saskaņoto specifisko saistību izpildē prioritārajās rīcības jomās, proti, zināšanu, uzņēmējdarbības, nodarbinātības un enerģētikas jomā. Kopš minētā laikposma nelieli panākumi ir gūti attiecībā uz to saistību īstenošanu, kuru termiņš ir 2007. gada beigās. Lai gan zināšanu un jauninājumu jomā Latvija ir guvusi nelielus panākumus, tomēr privāto ieguldījumu palielināšana pētniecībā un attīstībā joprojām ir sarežģīts uzdevums. Arī jautājumos, kas saistīti ar MVU un uzņēmējdarbību, darbība ir bijusi sekmīga. Ir izveidota „vienas pieturas aģentūra”, lai nodrošinātu iespēju uzņēmējdarbību uzsākt nedēļas laikā.
7. Pagājušajā gadā turpinājās konsultācijas un darbs, lai pilnveidotu centrālās valdības un pašvaldību, kā arī sociālo partneru līdzdalību VRP. Par attiecīgajiem jautājumiem ir notikušas sarunas ar parlamentu un sociālajiem partneriem, un ir paredzami uzlabojumi sociālajā dialogā. Skaidra iekšējās pārvaldes struktūra nodrošina starpministriju koordināciju, tomēr darba gaitas uzraudzība joprojām ir neliela. Pastāv ciešas saites starp VRP un struktūrfondu un Kohēzijas fonda programmu īstenošanas pārvaldību. Apmierinošā līmenī tiek īstenota struktūrfondu finansējuma piešķiršana izaugsmes un attīstības mērķiem. Valsts stratēģiskajā pamatprincipu kopumā īpaša uzmanība ir veltīta administratīvajai spējai.

II DAĻA: NOVĒRTĒJUMS PA POLITIKAS JOMĀM

Makroekonomikas politika

8. Latvijas pēdējā laika ekonomiskā izaugsme ir bijusi ārkārtīgi augsta, un vidēja termiņa mērķu sasniegšanas izredzes joprojām ir pozitīvas. Tomēr strauji augošais iekšzemes pieprasījums, darba tirgus nepilnības un straujais kredīta pieaugums ir radījis nopietnus pārkaršanas riskus un apdraud makroekonomikas stabilitāti. Tādējādi visai nelieli panākumi tika gūti 2005.-2007. gadā attiecībā uz politikas virzienu īstenošanu, lai risinātu makroekonomikas problēmas, kas skar Latviju.
9. Padome ieteica Latvijai saglabāt ekonomikas un budžeta ilgtspēju, īstenojot ierobežotāku fiskālo politiku. Valdība 2007. gada martā pieņēma daudz dažādu priekšlikumu inflācijas novēršanai. Ir noteikti vērienīgāki fiskālie mērķi, uzlabojusies vidēja termiņa budžeta plānošana, un izmaiņas nodokļu sistēmā ir palīdzējušas samazināt spiedienu nekustamā īpašuma tirgū. Tomēr, lai arī pēdējā laikā ir vērojamas pazīmes, kas liecina par iekšzemes pieprasījuma pakāpenisku samazināšanos un nekustamā īpašuma tirgus stabilizāciju, 2007. gadā ārējais deficīts turpināja palielināties un pieauga inflācija. Minēto galvenokārt izraisīja pārkaršanas riski, tomēr to ietekmēja arī citi faktori, piemēram, enerģijas un pārtikas izmaksas. Algu pieaugums 2007. gadā sasniedza kritiskus līmeņus, un tas steidzami ir jāsamazina. Algu un cenu spirāles „salaušanai”, kas ir būtiska, lai ierobežotu inflāciju un novērstu pašreizējo ārējās konkurētspējas pasliktināšanos, būs nepieciešama neatlaidīga valdības un visas sabiedrības apņemšanās. Saistībā ar minēto būtu lietderīgi arī pastiprināt konkurenci pakalpojumu, izplatīšanas un būvniecības jomā.
10. Lai gan 2006. gadā bija vērojams neliels budžeta deficīts, 2007. gadā ir paredzams tā mērens pārpalikums, turklāt prognozes liecina par lielāku pārpalikumu 2008.-

2010. gadā. Lai gan minētais liecina par nelieliem panākumiem, salīdzinot ar iepriekš noteiktajiem mērķiem 2007. g., strauji augošais pieprasījums un stabilitātes riski norāda uz pašreizējā fiskālās politikas stāvokļa ievērojamo neatbilstību nepieciešamajam līmenim. Lai mazinātu pieprasījuma radīto spiedienu ietekmi un samazinātu ārējo deficītu, ir nepieciešama piesardzīgāka fiskālā politika. Arī ieņēmumu struktūru būtu lietderīgi pārskatīt, lai novirzītu pieprasījumu no nekustamā īpašuma, vienlaicīgi attiecībā uz valsts izdevumiem cenšoties sasniegt mērķi, kas paredz piedāvājuma pastiprināšanu, lai veicinātu ārējo ilgtspējīgumu. Lai to veicinātu, valdība ir paredzējusi izstrādāt priekšlikumus, kas ir vērsti uz eksporta konkurētspējas, produktivitātes un darbaspēka pieejamības uzlabošanu. Iestādēm būs jāapliecina apņemšanās vadīt ekonomiku tādā virzienā, kas nodrošina lielāku produktivitāti un augstākas tehnoloģiskās intensitātes nozares.

11. Latvijas darbība ir bijusi daļēji sekmīga to pasākumu īstenošanā, kas paredzēti VRP noteikto makroekonomikas saistību izpildē, un saistībā ar ieteikumu, kas tādējādi joprojām ir aktuāls.

Mikroekonomikas politikas jomas

12. Latvijas panākumi saistībā ar politikas virzienu īstenošanu mikroekonomikas problēmu risināšanā ir bijuši dažādi. Pēdējā laikā ir vērojami panākumi zināšanu un jauninājumu jomā, savukārt 2005.-2007. gada laikposmā pakāpeniski uzlabojās normatīvā vide. Finansējumu elektrības ražošanai, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, ievērojami palielināja 2007. gadā. Konkurences iestāde ir palielinājusi tirgus uzraudzības pasākumu biežumu dažās nozarēs. Ievērojams darbs ir veikts saistībā ar iekšējā tirgus tiesību aktu transponēšanu un pasākumiem administratīvās vienkāršošanas nodrošināšanai. Tomēr joprojām tiek veicināta sistemātiskākas pieejas izstrāde, lai nodrošinātu labāku regulējumu un saistīto līdzekļu īstenošanu praksē, turklāt ir jāparedz mērķis samazināt administratīvos slogus. Lielākas pūles ir jāvelta tam, lai uzlabotu tiešsaistes sabiedrisko pakalpojumu piedāvājumu un to izmantošanu uzņēmumos. „Informācijas un sakaru tehnoloģijas kvalitatīvai izglītībai” 2007.-2013. g. īstenošana ir jāuzskata par prioritāti.
13. Padome ieteica Latvijai paātrināt pētniecības un jauninājumu politikas reformu īstenošanas gaitu, lai efektīvi īstenotu VRP noteiktos vērienīgos mērķus. Šajā jomā bija daži pozitīvi notikumi, kas galvenokārt bija saistīti ar to, ka būtiski palielinājās valsts ieguldījumu līmenis. Pētniecības un izglītības saikne tika pastiprināta, un ir veikti arī pirmie pasākumi ar mērķi pastiprināt saites starp minētajām nozarēm un rūpniecību. Tomēr privāto uzņēmumu skaits, kas darbojas pētniecības un attīstības nozarē, joprojām ir neliels; kas galvenokārt ir skaidrojams ar nepietiekamu stimulu privātajiem ieguldījumiem. Jaunā, uz tirgu orientētā pētniecības programma ir pasākums, kas vērtējams atzinīgi, tomēr ir nepieciešama mērķtiecīgāka pieeja atbilstoši noteiktajām ekonomiskās izaugsmes jomām. Latvija minētajai jomai ir piešķīrusi ievērojamas summas no struktūrfonda finansējuma, un sekmīgas īstenošanas nodrošināšanai būs nepieciešama rūpīga uzraudzība, lai novērstu privāto ieguldījumu izspiešanas risku. Pētniecības un attīstības, kā arī jauninājumu politikai ir jānodrošina labvēlīgi apstākļi privātā sektora ieguldījumiem, tostarp: pienācīga infrastruktūra, intelektuālā īpašuma tiesību efektīva aizsardzība, pietiekami cilvēkresursi un papildu stimuli ieguldījumiem uzņēmējdarbībā. Tādējādi Padomes ieteikums joprojām ir aktuāls.

14. Padome turklāt pieprasīja Latvijai koncentrēties uz to, lai ātrāk izveidotu vienotu kontaktpunktu administratīvo formalitāšu kārtošanai, kas ir jāpilda, lai pieņemtu darbā pirmo darbinieku, kā arī veicināt uzņēmēju izglītību. Latvija ir veikusi pasākumus, lai izveidotu vienotu kontaktpunktu. Darba devējam visi darbinieki ir jāreģistrē Valsts ieņēmuma dienestā līdz tā mēneša piektajam datumam, kas ir pēc mēneša, kurā persona ir pieņemta darbā. Valsts ieņēmumu dienests šo informāciju nodod Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai. Arī uzņēmēju izglītības veicināšanā Latvija ir guvusi labus panākumus. Papildus citiem pasākumiem vidusskolu mācību programmās uzņēmējdarbība tagad ir ietverta kā obligāts mācību priekšmets. Komisija atzinīgi vērtē šo politisko pasākumu.
15. Kopumā Latvijai ir daļēji izdevies īstenot pasākumus VRP noteikto mikroekonomikas reformas saistību izpildei. Lai arī nelieli panākumi ir gūti, valstij īpaši paredzētais ieteikums joprojām ir aktuāls. Politiskā reakcija saistībā ar diviem jautājumiem, kas jāņem vērā, bija laba, un Komisija uzskata, ka tie vairs nav aktuāli.

Nodarbinātības politika

16. Darba tirgus darbības rādītāji 2005.-2007. gadā turpināja uzlaboties, nodrošinot labus panākumus 2010. gadam noteikto valsts mērķu izpildē nodarbinātības jomā. Darbaspēka pieejamība palielinājās galvenokārt tāpēc, ka ievērojami pieauga pieprasījums, lai gan pozitīvu ietekmi nodrošināja arī aktīva darbība darba tirgus politikas virzienos. Tomēr pieaugušo dalības līmenis mūžizglītības programmās ir samazinājies, un ir palielinājies skolu nebeigušo skolēnu skaits. Latvija ir centusies īstenot pasākumus, piemēram, izveidot darba tirgus prognožu sistēmu, atbalstīt uzņēmumu dibināšanu un pašnodarbinātību. Esošie pasākumi darba tirgus iestāžu un sociālo partnerību stiprināšanai ir solis pareizā virzienā.
17. Padome ieteica Latvijai pastiprināt centienus, lai uzlabotu darbaspēka pieejamību un produktivitāti. Darbaspēka trūkums joprojām rada ievērojamas problēmas, lai gan neseno pieņemtie tiesību akti par atbalstu darba meklētājiem sekmēs palīdzību jaunām mērķu grupām. Ir paredzēti preventīvi pasākumi, piemēram, mācības nodarbinātajiem un pašnodarbinātajiem, kā arī reģionālās mobilitātes veicināšana. Latvija beidzot ir sākusi formulēt savu pieeju problēmas risināšanai saistībā ar ekonomisko migrāciju, izstrādājot politikas dokumentu par minēto jautājumu. Tomēr vēl ir jānosaka kritēriji jautājumu risināšanai saistībā ar īstermiņa migrāciju no trešām valstīm, un joprojām nav skaidru plānu integrācijas pasākumu ieviešanai. Pasākumi, kas nodrošina labāku darba vidi un piekļuvi izglītībai, mācībām un veselības aprūpei, ir nozīmīgi, jo tie varētu palīdzēt risināt ar emigrāciju saistītos jautājumus. Mūžizglītības stratēģija ir pieņemta, un ir jānodrošina plāns tās īstenošanai. Ir izstrādāti plāni ieguldījumiem profesionālās un augstākās izglītības uzlabošanā, kā arī cilvēkresursu ievērojamai palielināšanai izglītībā un zinātnē. Tomēr izglītības un mācību sistēmu reaģēšana uz darba tirgus vajadzībām joprojām ir zemā līmenī.
18. Padome pieprasīja Latvijai arī koncentrēties uz aktīvu darba tirgus politikas virzienu īstenošanu un piekļuves uzlabošanu bērnu aprūpei. Ņemot vērā to, ka ir samazinājies Eiropas Sociālā fonda atbalsta līmenis un uzmanība ir jāvelta jaunām mērķa grupām, ir jāveic rūpīga uzraudzība, lai nodrošinātu pienācīgu finansējumu un aptvērumu. Nelielus panākumus Latvija ir guvusi, piešķirot līdzekļus, lai uzlabotu bērnu aprūpes pieejamību. Pateicoties vietējā līmenī īstenotajiem centieniem, jau tagad ir vērojami

nelieli stāvokļa uzlabojumi. Tomēr pašreizējā attīstības gaita ir pārāk lēna, lai sniegtu rezultātus, un plāni ir jāievieš ātrāk.

19. Pēdējos gados Latvijas politiskajās debatēs ir sastopama elastdrošības koncepcija, bet tās izmantošanā joprojām trūkst integrācijas. Tiek iesaistīti sociālie partneri. Paredzētie pasākumi attiecas uz visiem komponentiem, un tie ir paredzēti arī tādu problēmu risināšanai, kas saistītas ar nedeklarētu darbu. Tagad ir jākoncentrējas uz to īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz reģionālās un profesionālās mobilitātes veicināšanu, kā arī stimulu nodrošināšanu darba devējiem un darba ņēmējiem piedalīties mūžizglītības programmās.
20. Latvija ir guvusi nelielus panākumus pasākumu īstenošanā, lai pildītu savas saistības nodarbinātības politikas jomā. Komisija atzinīgi vērtē paziņotos pasākumus, bet tagad ir jākoncentrējas uz to efektīvu īstenošanu. Ir jāievieš efektīva sistēma ekonomiskās migrācijas pārvaldībai, un ir jāpabeidz plānu izstrāde mūžizglītības īstenošanai. Tomēr uzdevumi saistībā ar valstij īpaši paredzēto ieteikumu un jautājumi, kas jāņem vērā, nodarbinātības jomā, ir tikai daļēji izpildīti, tādēļ tie joprojām ir aktuāli.

III DAĻA: SECINĀJUMI

21. Ņemot vērā Latvijas 2007. gada izpildes ziņojumu, Komisijas novērtējumu par sasniegumiem galveno strukturālo reformu īstenošanā un pamatojoties uz Integrētajām pamatnostādņēm par izaugsmi un nodarbinātību, var izdarīt šādus secinājumus.
22. Latvija ir guvusi nelielus panākumus savas valsts reformu programmas īstenošanā 2005.-2007. g. laikposmā, kā arī to saistību izpildē prioritārajās rīcības jomās, par kurām vienojās Eiropadomes 2006. gada pavasara sanāksmē.
23. Izpildes ziņojumā ir norādīts, ka ir gūti nelieli panākumi Padomes pieņemto ieteikumu ievērošanā. Attiecībā uz atbildes pasākumiem papildu jomās, kurām, kā norādīja Eiropadome 2007. gada pavasara sanāksmē, ir jāvelta uzmanība, rādītāji bija dažādi.
24. Izpildes ziņojumā minētās sekmes ir šādas: pirmie pozitīvie pasākumi zināšanu un jauninājumu jomā; panākumi saistībā ar dažiem jautājumiem par MVU un uzņēmējdarbību; lielāka konkurences iestādes nozīme tirgus uzraudzībā; kā arī turpmāki pasākumi energoefektivitātes veicināšanai un neizsīkstošo enerģijas avotu izmantošanai. Latvija ir arī veikusi pasākumu kopumu, kas ir veiksmīgi atbalstījis darba tirgus darbību.
25. Trūkumiem pirmām kārtām jāpievēršas šādās Latvijas valsts reformu programmas politikas jomās: ņemot vērā pārkaršanas riskus, ir nepieciešami konkrētāki pasākumi, lai nodrošinātu makroekonomikas stabilitāti; jāturpina pētniecības un attīstības stratēģijas izstrāde, lai uzlabotu prioritāšu noteikšanu un palielinātu privātā sektora iesaisti; kā arī nepieciešami efektīvāki pasākumi, lai palielinātu darbaspēka pieejamību un uzlabotu darbaspēka prasmes. Ņemot vērā minēto, Latvijai iesaka:

- censties nodrošināt ierobežotāku fiskālo politiku, rūpīgi nosakot prioritātes attiecībā uz izdevumiem un produktivitāti nodrošinošas pārmaiņas algu jautājumā, lai sekmētu pārkaršanas risku novēršanu un makroekonomikas nestabilitātes riska samazināšanu;
- paātrināt sekmes pētniecības un jauninājumu politikas reformu īstenošanā, lai sasniegtu noteiktos vērienīgos mērķus. Tas jo īpaši attiecas uz politikas pasākumiem, kas veicina partnerattiecības starp pētniecības un izglītības iestādēm un uzņēmumiem;
- īstenojot integrētu elastdrošības pieeju, pastiprināt centienus, lai palielinātu darbaspēka pieejamību un produktivitāti, uzlabojot reģionālo mobilitāti, un pilnveidot izglītības un mācību sistēmu reaģētspēju uz darba tirgus vajadzībām, ieviešot mūžizglītības sistēmu un īstenojot efektīvus darba tirgus politikas virzienus.

26. Turklāt valsts reformu programmas īstenošanas laikā Latvijai būs svarīgi galveno uzmanību pievērst: turpmākās normatīvās vides uzlabošanai, jo īpaši ar izteikti labākas reglamentējošās politikas palīdzību, kā arī bērnu aprūpes pieejamības uzlabošanai.

IV DAĻA: STATISTIKAS DIAGRAMMAS UN DATI

LATVIJA

	LV						ES27			
	2000	2003	2004	2005	2006	2010 Valsts mērķis	2000	2005	2006	2010 ES mērķis
IKP uz vienu iedzīvotāju PPS	36.9	43.5	45.5	50.2	55.8		100.0	100.0	100.0	
Darba ražīgums uz vienu strādājošo	40.3	44.2	45.5	49.4	52.9		100.0	100.0	100.0	
Nodarbinātības līmenis						67.0	62.2	63.4p	64.4p	70.0
	Pavisam	57.5	61.8	62.3	63.3	66.3	53.7	56.2p	57.2p	
	Sievietes	53.8	57.9	58.5	59.3	62.4	70.8	70.8p	71.6p	
	Vīrieši	61.5	66.1	66.4	67.6	70.4	36.9	42.3p	43.5p	
Vecāku strādnieku nodarbinātības līmenis							27.4	33.5p	34.8p	
	Pavisam	36.0	44.1	47.9	49.5	53.3	47.1	51.5p	52.6p	
	Sievietes	26.7	38.8	41.9	45.3	48.7				
	Vīrieši	48.4	51.3	55.8	55.2	59.5				
attīstībai							1.86e	1.84e	1.84e	3.0
Izglītības līmenis jauniešiem						1.5	76.6	77.4	77.8	
	Pavisam	76.5	75.4	79.5	79.9	81.0	79.3	80.1	80.7	
	Sievietes	82.4	80.9	85.1	85.2	86.2	73.8	74.7	74.8	
	Vīrieši	70.9	70.1	74.2	74.7	75.9				
Salīdzinošie cenu līmeņi							100.0	100.0	100.0	
leguldījumi uzņēmumos							18.4	17.8	18.2	
	Pavisam	16.0	:	:	19.0b	:		16.0e	:	
	Sievietes	16.0	:	:	20.0b	:		17.0e	:	
	Vīrieši	17.0	:	:	18.0b	:		15.0e	:	
Nodarbinātības līmeņa sadalījums pa reģioniem							13.0	11.9	11.4	
	Pavisam	-	-	-	-	-	20.0	16.8	16.2	
	Sievietes	-	-	-	-	-	9.6	9.7	9.3	
	Vīrieši	-	-	-	-	-				
Ilgstoša bezdarba līmenis							4.0	4.1p	3.7p	
	Pavisam	7.9	4.4	4.6	4.1	2.5	4.6	4.5p	4.0p	
	Sievietes	7.5	4.4	4.3	3.7	1.9	3.5	3.8p	3.5p	
	Vīrieši	8.3	4.3	4.8	4.4	3.0				
Siltumnīcefekta gāzu kopējā emisija							90.7	92.1	:	
Ekonomikas enerģijas intensitāte							213.1	208.1	:	
Kravu pārvadājumu apjoms pret IKP							99.1e	105.4e	106.7e	

SALĪDZINĀJUMĀ AR ES-27

